

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/76264,Odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-polskiego-lotnika-bohatera-II-wojny-swiatowej.html>
2022-10-07, 21:48

Odślonienie tablicy upamiętniającej polskiego lotnika, bohatera II wojny światowej por. Czesława Nowaka - Mądre, 30 sierpnia 2019

30 sierpnia 2019 r. na terenie przykościelnym parafii pw. Świętej Jadwigi Śląskiej we wsi Mądre, pow. Środa Wielkopolska, odbyła się uroczystość odślonienia tablicy upamiętniającej polskiego lotnika, pilota Dywizjonów 302, 318 i 241, bohatera II wojny światowej, kawalera Orderu Virtuti Militari, por. Czesława Nowaka (1919-1944). Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu jest jednym z fundatorów tablicy upamiętniającej bohaterskiego pilota.

Pamiętki po por. Czesławie Nowaku

Mieszkańcy wsi, dzięki inicjatywie, zaangażowaniu i wsparciu ze strony Stowarzyszenia Biało-Czerwona, wraz z zaproszonymi gośćmi i delegacjami, wspólnie celebrowali 100. rocznicę urodzin oraz 75. rocznicę śmierci por. Nowaka.

Porucznik Nowak urodził się 12 maja 1919 r. we wsi Mądre. Tam ukończył szkołę powszechną, dalszą naukę kontynuował w Gimnazjum w Środzie Wielkopolskiej. Świadectwo dojrzałości uzyskał w V Gimnazjum i Liceum im. Ignacego Paderewskiego w Poznaniu. Po ukończeniu szkoły szkolił się w Przesposobieniu Wojskowym na samolocie RWD-8 na lotnisku Lublinek koło Łodzi. W dniu 29 sierpnia 1939 r. został powołany do służby wojskowej w trybie mobilizacyjnym w 3 Pułku Lotniczym na Ławicy w Poznaniu. W wyniku szybkiego natarcia nieprzyjaciela i ciężkich strat wojska polskiego, przekroczył granicę z Węgrami, a następnie przez Jugosławię i Włochy dotarł do Francji, gdzie służył w Polskiej Bazie Lotniczej w Bron pod Lyonem. Po klęsce Francji w wojnie z Niemcami ewakuował się przez Oran do Anglii. Służył w Polskiej Bazie Lotniczej w Blackpool. W 1943 r. otrzymał przydział do 302 Poznańskiego Dywizjonu Myśliwskiego kontynuującego tradycję 131 i 132 eskadry myśliwskiej 3 Pułku Lotniczego z Ławicy. Pod koniec stycznia 1944 r. został przeniesiony do jednostki RAF, której głównym celem była organizacja przerzutu wojsk alianckich na Bliski Wschód. W maju 1944 r. rozpoczął służbę w 318 Gdańskim Dywizjonie Myśliwsko-Rozpoznawczym we Włoszech. Brał m.in udział w przełamaniu linii Gotów, bitwach o Loreto i Ankonę. Współdziałał z 2 Korpusem Polskim gen. Władysława Andersa. Zginął w trakcie ataku na jednostki

niemieckie, zawadzając skrzydłem samolotu o wysokie drzewa. Po śmierci, jako pierwszy pilot 318 Gdańskiego Dywizjonu Myśliwsko-Rozpoznawczego został odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy. Pochowany na cmentarzu w Caorle we Włoszech. Po wojnie ekshumowany i przeniesiony na cmentarz wojskowy w Bolonii. Symboliczny grób por. Nowaka znajduje się w Mądrych - rodzinnej miejscowości lotnika.